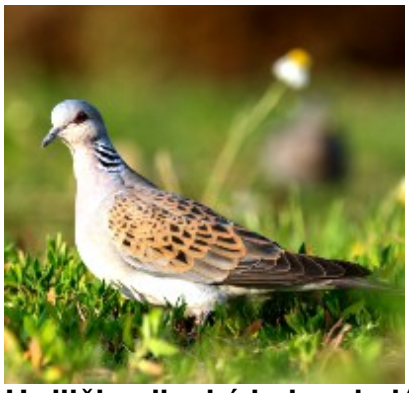

Hrdlička divoká byla odedávna symbolem lásky a víry. Dnes se navíc stává tváří ochrany biodiverzity zemědělské krajiny a snah o omezení lovu stěhovavých ptáků.

Česká společnost ornitologická vyhlašuje Ptákem roku 2019 hrdličku divokou. Pomyslné žezlo přebírá od sýčka obecného, se kterým sdílí jeho původní domovinu v zemědělské krajině. Udělením titulu hrdličce divoké chce Česká společnost ornitologická upozornit na ubývání vhodného životního prostředí vlivem intenzivního hospodaření. Na 1. května ornitologové vyzývají k vycházkám za hrdliččiným zpěvem, o kterém básnil už Karel Hynek Mácha. S vyhlášením Ptáka roku vydala Česká společnost ornitologická zvláštní tématické číslo časopisu Ptačí svět
.

Titul Pták roku uděluje Česká společnost ornitologická (ČSO) obvykle druhům, které jsou veřejnosti dobře známé. Letos udělali ornitologové výjimku. „Hrdlička divoká patří mezi rychle ubývající ptačí druhy naší krajiny. Setkat se s tímto plachým opeřencem v přírodě je čím dál větší vzácnost. Udělením titulu Ptáka roku hrdličce divoké chceme jednak představit veřejnosti tohoto pestrého tažného holoubka, ale také upozornit na nebezpečí, kterým aktuálně čelí," vysvětluje ředitel ČSO Zdeněk Vermouzek.

Ještě v 19. století se něžný hrdliččin hlas na jaře ozýval z mnoha našich polí a remízů a inspiroval básníka Karla Hynka Máchu k básni Máj, ve které hrdliččin zval ku lásce hlas. Přesto, že básník nezmiňoval druhové jméno, jistě šlo o hrdličku divokou, její příbuzná hrdlička zahradní se na našem území poprvé objevila až v roce 1942 v Brně. Právě v této době u nás byla hrdlička divoká běžně rozšířená. Nyní je ale její vrkání stále vzácnější. „V porovnání s výsledky sčítání na začátku 80. let 20. století ubyla z naší krajiny více než polovina počtu hrdliček. Hlavními příčinami jsou intenzivní zemědělství na hnízdištích i zimovištích a také lov,"

říká Vermouzek.

Na rozdíl od hrdličky zahradní, se kterou se často setkáváme v zimě na krmítkách, jsou hrdličky divoké přísně tažné. Zimu tráví na afrických zimovištích na jižním okraji Sahary a na evropská hnízdiště se vrací obvykle v dubnu. „Hrdlička ke svému životu potřebuje pestrou krajinu s hustými pásy křovin. V krajině s velkými lány bez luk, remízů a keřů nemá příležitost hnízdit. Navíc, kvůli používání herbicidů, nenajde ani dostatek vhodné potravy v podobě semen. Zásadní pro přežití hrdličky je také zásoba vody, přičemž ta ubývá jednak vysycháním krajiny, ale také odvodňováním polních mokřadů. Zhruba čtvrtina české zemědělské krajiny je dnes nesmyslně odvodněna," zdůrazňuje Václav Zámečník, zemědělský specialista ČSO.

Kromě intenzivního zemědělství hrdličku ohrožuje také lov, legální i nelegální. Přesto, že je na evropském červeném seznamu IUCN uvedena jako zranitelný druh, v deseti státech Evropské unie se může lovit legálně. „Odhady hovoří o počtu 1 425 102 až 2 245 166 ulovených jedinců ročně. Například ve Španělsku je to až 800 tisíc, v Řecku 380 tisíc, v Itálii 300 tisíc hrdliček. Kromě Středomoří se ale loví také v Rakousku, kde jde odhadem o 8 tisíc jedinců ročně," říká Vermouzek a dodává: „Díky tlaku Evropské unie se lov postupně omezuje, je ale potřeba jej snížit mnohem víc," zdůrazňuje.

Populace hrdličky divoké v Česku podle odhadů čítá 40–80 tisíc párů. „Kvůli tomu, že je plachá a žije skrytě, je možné ji mnohem častěji slyšet než vidět. Zaslechnout a případně i spatřit hrdličku divokou je velký zážitek. Vydejte se 1. máje na pěší vycházku do luk a polí a pátrejte po Máchově hrdličce," vyzývá Gabriela Dobruská, která má v ČSO na starost osvětu a vzdělávání.

Zdeněk Vermouzek